

Namaz kılmayana dünyevî cezâ verilir mi?

Ağrı'dan Ali Polat: “İslâm Hukûkunda namaz kılmayana had uygulanır mı? İmâm-ı Şâfiî'ye göre namaz kılmayanın katli, Hanefî'ye göre ise ömür boyu hapsi gerektiği söyleniyor. Bu hükümler bu asırda geçerli midir? Üstadın bu hususta görüşü nedir?”

İslâm Hukukunda had cezaları, bir takım suçlar karşılığında bizzat Allah ve Allah Resûlü (asm) tarafından tesbit edilmiş cezâlardır. Ta'zîr cezâları ise, vahiy tarafından netlikle belirtilmeyen; hâkimin takdirine ve âlimlerin içtihadına bırakılmış olan cezâlardır.

Namaz kılmayanlarla ilgili, Allah ve Allah Resûlü'nün (asm) telaffuz buyurduğu her hangi bir had cezâsı söz konusu değildir. Şüphesiz, âyet ve hadislerde namaza çok büyük emir ve teşvik vardır. Dünya saadetinin de, âhiret saadetinin de zembereğinin namaz olduğu söylenmiştir. Namaz kılmamanın sonucunun da tehlikeli olacağı konusunda ciddî uyarılar mevcuttur. Nitekim, Büreyde'nin (ra) rivâyet ettiği bir hadîs-i şerifte Allah Resûlü (asm) namaz kılmamakla ilgili şöyle buyurmuştur: “Kâfirlerle aramızı ayıran fark, kılmayı taahhüt ettiğimiz namazdır. Kim namazı terk ederse, kâfir olur.”¹

Bu hadîs-i şerifte yer alan “kâfir olur” hükmü ile; doğrudan namaz kılmayanın mı kast edildiği, namazı önemsemeyenin mi kastedildiği, namazı inkâr ederek terk edenin mi anlatılmak istendiği konusu âlimler arasında tartışılmıştır. Hâfız, “Namazı önemsememek küfür sebebi olur” derken; Nihâye'de, namazı “inkâr” ederek terk edenin kâfir olacağı hükmü yer almıştır. Bu hadisin zâhirine bakan İmam Ahmed bin Hanbel, namaz kılmayanın küfre girdiği görüşündedir. Mâlikîler, Şâfiîler ve Hanefîler ise, “inkâr” olmadıkça, namaz kılmayanın küfrüne hükmetmemişler, ancak namaz kılmayanın hemen tevbe etmesini teklif etmişlerdir. Tevbe etmediği takdirde, her üç mezhepte de tevbe edene kadar ta'zîr cezâsı gündeme getirilmiştir. Ta'zîr cezâsı ise, yukarıda beyan ettiğimiz gibi, hâkimin ve ulu'l-emrin takdirine göre verilebilen bir cezâ türüdür.

Diğer yandan İslâm Tarihi boyunca irfan ve irşad müesseselerinin beyaz sayfaları, namaz konusunda teşviki, kolaylaştırmayı ve sevdirmeyi birinci plâna alan sayısız irşâd örnekleriyle doludur.

Şu halde günümüzde de namaz hususunda gözüken tek çözüm yolu, aydınlatmak, irşad etmek, bilgilendirmek, kolaylaştırmak, sevdirmek, teşvik etmek ve müjdelemekten geçmektedir. Korkutmak, kabir azabıyla veya Cehennem ateşiyle tehdit etmek, zor kullanmak, küfürle itham etmek, kınamak, küçümsemek, dışlamak; Peygamber Efendimizin (asm) “Müjdeleyiniz; nefret ettirmeyiniz! Kolaylaştırınız; zorlaştırmayınız!”² emrine aykırı fiiller olur. Ki, gâyet nâzik ve nezih bir ibâdet olan namaz için aslâ tasvip edilmez! Bilhassa namazın, kul ile Rabb’i arasındaki en sıcak ve tam huzuru içeren bir iletişim bağı olduğu düşünülürse; çok ehemmiyetli olan bu ibâdetin, insanlara behemehal sevdirmesi gerektiği daha iyi anlaşılmış olur. Namaz hususunda, vahye dayanmayan bir takdîrî cezâyı telaffuz etmenin bile, bilhassa günümüzde, büyük sancıları ve sakıncaları berâberinde getireceği açıktır. İnsanları namazdan, daha da tehlikelisi dinden soğutmaktan başka bir işe yaramayacaktır.

“Namaz iyidir. Fakat her gün her gün beşer defa kılmak çoktur. Bitmediğinden usanç veriyor!” diyen bir adama Üstad Bedüzzaman Saîd Nursî, nefsi susturan, kalbi tatmin eden, rûha ümit vaad eden, akla yol gösteren, evhamları yok eden, gafleti dağıtan ve günlük hayatımıza çeki düzen getiren beş îkazla cevap vererek, kolaylaştırmak, müjdelemek ve sevdirmek yolunu seçmiş; diğer yolun, yani zor kullanma ve cezâ verme yolunun kapalı olduğunu bilfiil göstermiştir.³

Risâle-i Nûr baştan başa namaz ve ibâdete dâir teşvik örnekleriyle doludur. Bedüzzaman’a göre, bilhassa günümüzde îmân ve ibâdetle ilgili sevdirci, bilgilendirici ve kucaklayıcı olmalı, irşâda muhakkak öncelik verilmelidir.

Dipnot:

- 1- Nesâî, Salât, 8;
- 2- R. Sâlihîn, 635;
- 3- Sözler, s. 243.